

Düzgün idarəetmənin nəticəsi

Ceyran Novruzova
Bakı şəhəri 114 nömrəli tam orta
məktəbin direktoru

Ölkəmizdə uğurla aparılan fundamental islahatlar Azərbaycan təhsil sisteminin dünya təhsil sistemini inqərasına olunmasının günün vacib məsalələrindən birinə çevirmişdir. İnkışaf etmiş ölkələrin təhsil sisteminin, bəyənəlxalq standartların dərindən və əsaslı şəkildə öyrənilməsi imkan verir ki, Azərbaycan təhsil sisteminin müümə vəziyyət, məqsəd, motiv və inkışaf prioritetləri dünyada cərəyan edən proseslərdən geri qalmasın, əldə edilən nəticə və göstəricilər ölkəmizin təhsil sistemində mütləqəqzi möyillərin davamlı xarakter almasına təminat olsun. Məhz bu tələblər qarşıya belə bir vəzifə qoyur: ümumi təhsilin müasir modelinin əsasları işlənsin və onun köklü şəkildə həyata keçirilməsi mümkün olsun. Bütün bunlar təhsil siyasetimizin möğzini təşkil edir.

İndi bütün dünyada daha çox hafizəyə əsaslanan təhsil modelindən imtina edilməklə birbaşa təhsil alanların inkışafına, onlarda hayatı və tətbiqi bacarıqların formallaşmasına yönəlmis "təsəkkür məktəbi"nə keçilir, mütləq mənənədə şaxsiyyətönümlü təlim mühit formalasdırılır. Bu məqsədlərə aparılan işlər dəha da canlandırılır, məktəblərarası elektron əlaqların yaradılması və dəha da təkmilləşdirilməsi işi sürətləndirilir. Bu ali məqsədlər onuna bağlıdır ki, möhtərəm Prezidentimiz

İlham Əliyevin dediyi kimi "hər bir ölkənin intellektual potensialı təhsil ocaqlarında yaradılır".

Bakı şəhərində öz ünvanı olan 114 nömrəli orta məktəb də ölkənin intellektual potensialına töhfələr verən təhsil ocaqlarından biridir. Şəhid Abil Səfərovun adını daşıyan bu məktəb 1966-ci ildən fəaliyyət göstərir. Məktəbdə 2100 şagird təhsil alır. Onlарın təlim-tərbiyi ilə 172 müəllim möşəkul olur. "2008-2012-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında təhsil sisteminin informasiyaladırılması üzrə Dövlət Programı"na müvafiq olaraq məktəbin maddi-texniki bazası ildən-ildə möhkəmlənir. İndi məktəbin 52 kompyuter, 1 ədəd nootbuk, 3 ədəd printer, 1 ədəd projektorla təmin olunmuş 3 kompyuter otağı var. 2009-cu ildən məktəb internet şəbəkəsinə qoşulmuşdur. Kompyuter otqlarından biri Azərbaycan Respublikası Təhsil Nəzirliyi tərəfindən hədiyyə olunmuş elektron vəsaitlərlə təchiz olunmuşdur. Müəllimlər tədris prosesini fənlər üzrə elektron vəsaitlər vasitəsilə quşurlar. Müəllimlərin İKT bacarığının artırılması istiqamətində müümə işlər görürlür. Motivasiya sisteminin inkışaf etdirilməsi məqsədilə müəllim və şagirdlər arasında keçirilən müsabiqələrdə məktəbimiz də fəal iştirak edir. Məktəbin pedaqoji kollektivi daim öz

üzərlərində çalışır, onların Təhsil Nəzirliyi tərəfindən həyata keçirilən müxtəlif tədbirlərdə: "XXI əsr Azərbaycan ziyalıları", "Məktəb liderliyinin inkişafı", "Yeni təhsil konsepsiya-sı-kurikulumun inkişafı" layihələrində "Mədət", "Intel-Gələcək üçün Təhsil Programı" kursunda, konfranslarda, qurultaylarda iştirak təmin olunur.

Pedaqoji kollektivin ən qabaqcıl nümayəndələri Amerika Beynəlxalq Təhsil Şurası – "Vətəndaşlıq tədrisi problemləri", Norveç Qaçınular Şurası- "İnsan Hüquqlarının ümumtəhsil məktəblərində tədrisi", UMCOR Beynəlxalq təşkilat- "Reproduktiv sağlamlıq və ailə planlaşdırılması" seminarlarında, "İstedadlı şagirdlərin potensial imkanlarının inkişaf etdirilməsinin optimal yolları" mövzusunda elmi-metodik konfransda, "Xarici dillərin tədrisinin aktual problemləri" mövzusunda III Respublika elmi konfransında, Azərbaycan Respublikası Müəllimlərinin XIII qurultayında, Azərbaycan Respublikası Qadınlarının III qurultayında fəal iştirak etmişlər.

2005-ci ildə keçirilən "İlin ən yaxşı məktəb direktoru" müsabiqəsində məktəbin direktori Ceyran Novruzova Bakı Şəhər Baş Təhsil İdarəsi tərəfindən II dərəcəli diplomla, 2003-cü ildə "Təhsilda keyfiyyət il" çərçivəsində keçirilən "İlin ən yaxşı psixoloqu" müsabiqəsində məktəbin psixologu Ruhiyə Nağıyeva Bakı Şəhər Baş Təhsil İdarəsi tərəfindən II dərəcəli diplomla, 2003-cü ildə keçirilən "İlin ən yaxşı müəllimi" müsabiqəsində məktəbin Azərbaycan dili və adəbiyyat müəllimi Zənfira Salayeva Bakı Şəhər Baş Təhsil İdarəsi tərəfindən Fəxri Fərmanla, 2007-ci ildə keçirilən

"İlin ən yaxşı müəllimi" müsabiqəsində məktəbin riyaziyyat müəllimi Dilzar Əfəndiyevə respublika mərhəlesi-nin qalibi olaraq II dərəcəli diplomla təltif olunmaqla bəla şərifli rəqəbtən-dirməyə layiq görülmüşlər.

"Təhsilda keyfiyyət il" çərçivəsində keçirilən "Pedaqoji müħazirələr" də məktəbin fransız dili müəllimi Sevil Babayeva II dərəcəli diplomla, 2005-ci ildə Ruhiyə Nağıyeva III dərəcəli diplomla təltif olunmuşdur.

Beynəlxalq standartların mənimsənilməsi və təhsil təcrübəsinə təbiq olunması sahəsində gərnilən əhəmiyyətli işlər məktəbimiz də qoşulmuşdur.

2006-ci ildə Amerika Təhsil Şurası və Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin birgə keçirdiyi "İngilis dili və Amerika əlkəşunəslər fanlırin tədrisi üzrə an yüksək mükafat" (TEA) müsabiqəsində məktəbin ingilis dili müəllimi Fırangi Məmmədəva qalib hesab edilmiş, qiyamılı kitablarla və kompyuter dəstlə ilə təltif olunmuşdur.

2010-cu ildə Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin "Təhsil, zaman və biz" mövzusundan keçirdiyi baxış - sərgidə məktəbin pedaqoji kollektivi fəal iştirak etdiyinə görə BŞTİ-nin Fəxri Fərmanı ilə, ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 87 iliyi münasibəti ilə rayonda keçirilən "Gül bayramı"nda "Yaradıcı yanaşma" nominasiyasında fərqləndirinə görə Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyətinin Fəxri fərمانları ilə təltif olunmuşdur.

Məktəbdə yaradıcı müəllimlərimiz də vardır. Şagirdlərin mənəvi tərbiyəsində başlıca rol oynayan amillərdən biri də müəllimlər arasında istedadlı

qələm ustalarının olmasıdır. Onlar müxtəlif mövzularda yazdıqları məqalə və şeirləri ilə mətbuat səhifəsində çıxış etməklə yanaşı, həm də nəfis və badii təsir gücü olan maraqlı kitabların müəllifi kimi çıxış edirlər. Bənövşə Eyyubovanın "Qızıl qan", "Atasizanasız dünyamın qızıl çiçəyi", İngilab Osmanlıının "Çevriliş" və b. kitablar bu qəbeldəndir.

Heydər Əliyev dəhəsi, onun ırsinin öyrənilmisi ilə bağlı silsilə tədbirlərin keçirilməsi məktəbdə ənənə halını almışdır. Şagirdlər dahi şəxsiyyətin şərafli ömür kitabını vərəqləməkən quruy duruy və onun həyatının nümunəsindən cənub gözəl keyfiyyətlərə yiyələnlərlər. Bu işdə məktəbimizdə ulu önder Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətini əks etdirən muzeyin də rolü dənildənzdir.

Muzeýda Azərbaycan tarixinin şanlı sahifələrini yazmış, Azərbaycan xalqının xilaskarı, dahi şəxsiyyət, ümummilli lider haqqında kitablar, fotosəkillər, stendlər öz eksini təpib. Heydər Əliyev öz dərin zəkası, qeyriadi istədədi, müükəmməl bacarığı ilə Azərbaycanın gənc nəslinə örnek olmaqla bərabər, onların kəşməkəşli yollarına işq saçan əbədi bir məşələ çevrilmişdir.

Respublikamızda ulu öndərimiz Heydər Əliyevin anadan olmasının il-dönümü münasibətilə hər il silsilə tədbirlər keçirilir. "Heydər Əliyev məktəblərin görüs ilə" inşa yazı müsabiqəsində XI sinif şagirdi E.Hüseynov II yer tutaraq Təhsil Nazirliyinin diplomunu almış və kompyuterlə müükafatlandırılmışdır.

Nazirliyin xüsusi əmri ilə yaradılmış ekspert komissiyası tərəfindən in-

şa yazılar qiyamətləndirilərkən 20 nəfər qalibin içərisində məktəbimizin şagirdi də olmuşdur.

Ulù öndərin 87-ci ildönümü ilə bağlı keçirilən inşa-yazı müsabiqəsinə məktəbin X sinif şagirdi Ə.Yusubov respublika mərhələsindən ən yüksək yera-l yera laviq görürlər Təhsil Nazirliyinin fəxri diplomu və Rabito və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi tərəfindən "Notebook" ilə mükafatlandırılmışdır. Heydər Əliyev Fonduñun dəstəyi ilə Fransa, Almaniya, Niderland və Belçika Krallıqlarına səfər etmiş, Almaniyadan Kölən şəhərində, Belçikanın Brüssel şəhərində, Niderland Krallığının paytaxtı Amsterdamda olmuşdur.

Kurikulumun tətbiqi ilə keçirilən dərslər öz effektlliyi ilə fərqlənir. Yeni təlim metodları ilə keçirilən təlim prosesi həm şagirdlər, həm də müəllimlərin fəaliyətini artırır, 45 daqıqalık müülliim-şagird münasibətlərini zövqlü və maraqlı edir.

Innovativ təlimin tətbiqi ilə keçirilən dərslər şagirdlərin marağına səbəb olur. Müülliimlərdən F.Zülfiqarova, İ.Cəlilov, R.Həmidov, K.Hüseynli, N.Tahirova, R.Nağıyev, D.Əfəndiyeva, A.Əliyeva, U.Vəliyeva və başqaları yeni təlim metodlarının tətbiqinə geniş yer verdikləri üçün səmərəli fəaliyyətləri layiqinçə qiyamətləndirilir.

Məktəbdə psixoloji xidmət də nümunəvi təşkil olunmuşdur. Təhsiliminin qarşısında duran vəzifələri yerinə yetirəmək üçün şagird-müülliim-psixoloq üçlüyünün əlaqəli işi təşkil olunmuşdur. Psixoloji xidmət 4 istiqamət üzrə həyata keçirilir: psixoprotifikatiqa, psixodiagnostika, psixokorreksiya, psixokonsultasiya. Psixoloq I siniflərə

şagirdlərin qəbulunda iştirak edir, şagirdlərin məktəb təliminə psixoloji həzurlığını müvafiq testlərlə müəyyənələşdirir. Şagirdlərin biliklərinin mənimənənilməsini öyrənmək məqsədilə psixoloq, direktor müəavinləri, fənn müəllimləri ilə birlikdə dərsləri dinləyir, mübahidələr aparır.

Məktəbdə hərbi vətənpərvərlik təribiyəsinə böyük önəm verilir. Məhz bunun nəticəsidir ki, məktəbin 19 məzunu torpaqlarımız uğrunda gedən döyüslərdə şəhidlik zirvəsinə ucalmışlar.

Mülliim müdafiə tədbirlərində şagirdlər gənclərin çağırışaqdərki hərbi hazırlığı döslərində hərbi rəhbərlərindən bəhələndikləri bılık və bacarıqları məharətlə nümayiş etdirilir. Dəfələrlə sinəsinə düşmən gülləsinə sıpər etmiş Bürhan müülliimlərin dərs de-diyi şagirdlərə Vətənə məhəbbət, hərbi vətənpərvərlik hissələri təribi olunur.

"Təhsil haqqında" Qanunun qəbul edilməsi və onun işlək mexanizminin səmərəli şəkildə təşkili, bu sahədə yəni proqramların və müvafiq normativ aktların qəbul edilməsi təhsilimizin inkişafına güclü təkan vermişdir. Son ilərdə ali məktəblər yüksək balla qəbul olunanların sayı artmışdır. Məktəbdə ali məktəbə daxil olmaq arzusunda olan hər bir gənəcə izah olunur ki, onlar ilkən olaraq seçəcəkləri ixtiyasın məsuliyətini dərk etsinlər, özlərini gələcəkdə həmin peşənin sahibi kimi təsəvvür edərək özlərinin gələcəyini düşünsünlər. Bu işdə yalnız tələbə adını qazanmaq məqsəd olmamalıdır.

Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunun nəticələri də məktəbimizdə tədrisin yüksək səviyyədə, müasir tələblər nəzərə alınmaqla təşkil olundu-

ğuñun söyləməyə əsas verir. TQDK-nın rayonlar üzrə tələbə qəbulunun statistikası ilə əlaqədardır. Təhsil məktəblərindən də göründüyü kimi son illərdə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan məzunlarımızın 20 nəfərindən çoxu 500-dən artıq bal toplamışdır.

Bir neçə kələm də idman nüaliyyətləri barədə: Ayndırkı ki, hər bir sağlam comiyyətin özüндünda hər zaman sağlam ruh durur. Sağlam ruha sahib olmaq üçün ilk növbədə möhkəm və sağlam bədənə malik olmaq lazımdır. Bunun üçün de comiyyətimin sağlamlığının keşiyində duran nəsil yetişdirmək tələb olunur. Bax, buraça məktəbin ciyinə yeni yüksər qoymular. Bunlar məktəbdə yetişir. Orta təhsilini 114 nömrəli orta məktəbdə başa vuran H.Şərifov oxuduğu illər ərzində bütün fənlərlə yanaşı fiziki təribiyədə böyük maraqlı göstərmüşdür. Təhsil illərində "Nefci" comiyyətində idmanın Yunan-Roma gülüşü ilə müşəqə olmuş, 2001-ci ilin avqustunda Bolqarıstanın Plovdiv şəhərində keçirilən Avropa birinciliyində "Beynəlxalq darçılık hakim" adına laviq görülmüşdür. O, 2004-cü ildə Azərbaycanın "Öməkdar məşqçisi", 2006-ci ildə "İlin hakim" adını almışdır. 2008-ci ildə Pekin Yay Olimpiya oyunlarında Azərbaycan Respublikasını təmsil edən yeganə hakim olmuşdur. Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev onu "Tərəqqi medalı" ilə təltif etmişdir.

Ən böyük sevincimiz 2010-cu ildə Sinqapurda keçirilən yemiyət mərasimindən Yay Olimpiya oyunlarında 50 kq çəki dərəcəsində Yunan Roma gülüşi üzrə qızıl medal alıb, respublikamızın bayrağın bir dəhə yüksəkliklərə ucaldan olimpia çempionu məktəbin X sinif-

Görkəmli alim, pedaqoq və elm təşkilatçısı

İlham Pirməmmədov

*Təhsil Nazirliyi Aparatının rəhbəri,
fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, əməkdar müəllim*

Məktəbin şagirdləri İ.Əliyev, S.Abdullayev karate idman növü üzrə Çin Xalq Respublikasında keçirilən Avropa çempionatında birincilik əldə edərək medalla respublikamıza qaytmış, idman ustası adına layiq görülmüşdür.

Bütün bunlar onun nəticəsidir ki, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydor Əliyevin 15 iyun 1999-cu il tarixli, 168 nömrəli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının təhsil sisteminde İslahat Proqramı" ölkəmizdə təhsil islahatının həyata keçirilməsinə güclü təkan vermişdir. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-ci il tarixli, 233 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilən "Azərbaycan Respublikasında təhsil təhsil Konsepsiyası (Milli Kurikulum)" kimi dövlət əhəmiyyətli sənəd Təhsil Nazirliyinin məqsədönlü rəhbərliyi ilə məktəblərdə özünün effektiv həllini tapa bilmisdir.

**Результаты правильного
управления**

Резюме

В основное внимание уделено достижению успеха в школе, опирающейся на компьютер учебного процесса.

**Result of the correct management
Summary**

The article focuses on the achievements of educational process gained in computer – based school.

Onu tanıyanların xatirində Şəfaət müəllim ensiklopedik biliyə və geniş eruditisiyaya malik alim olmaqla yanaşı, eyni zamanda yaziçi və icimai xadim, peşəkar jurnalist, görən axtarışlardan yorulmayan tədqiqatçı, ali məktəb və elm təşkilatçısı, kamil insan, ustاد müslüm kimi qalmışdır. Elmin və təhsilin inkişafındakı xidmətləri, Azərbaycan elminə verdiyi əvəzsiz

təhsiflər, elmi-pedaqoji uğurları ona mənsub olduğu xalqın tarixində qalmaq şansını qazandırılmışdır. O, müasirləri tərəfindən yüksək səviyyəli ziyyət, unudulmaz müslüm, qayğısə və mərd insan kimi dəyrənləndirilir.

Mehdiyev Şəfaət Fərhad oğlu 1910-cu il dekabrın 15-də Cənubi Azərbaycanın Sərab mahalının Şalqun qəzasında əsaslı ailəsində doğulmuşdur. 4 yaşında ikan atanması itirən Şəfaət ana qayğısı ilə böyümüştür. Az sonra ailəsi Bakıya köçməs, usaqlıq illeri onu üçün özü olan bu şəhərdə keçmişdir. O, ilk təhsilini Sabunçu kəndindəki bir dərcəcalı məktəbdə almış, təhsil ala-alə işləmişdir. Elmə böyük həvəsi olan gənc Şəfaət orta məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan Sənaye İnstitutuna (indiki ADNA) daxil olmuş, öz bilik və bacarığını geologiya-mineraloziya sahəsinə həsr edərək, hələ gənclik illərində P.P.Şuşinskiyin "Kristalloqrafiya kursu" dörsliyini Azərbaycan dilinə tərcüə etmişdir. Bu dörslik tədris prosesində başlıca tədris adəbiyyatı kimi 25 il istifadə olunmuşdur. Həyatın ağrıcı acısını erkən dadmaq ona qismət olusda, özünü bacarıqlı gənc kimi tanmış, hələ tələbə ikən "Azərnəftkəs-

* 3 "Azərbaycan məktəbi" № 1

sagirdi E.Muxtarov oldu. E.Muxtarov 2009-cu ildə də Serbiyanın Zeryanın şəhərində yeniyetmələr arasında keçirilən Avropa çempionatında birincilik əldə edərək medalla respublikamıza qaytmış, idman ustası adına layiq görülmüşdür.

Məzun H.Şərifov daim məktəbi mizlə əlaqə saxlamaqla yanaşı, məktəb şagirdləri sırasından idmançılar yetişdirməkdədir. Olimpiada çempionu E.Muxtarov məhz onun yetirməsidir.

Şagirdlərimiz respublika və dünya səviyyəsində keçirilən yarışlarda, turnirlərdə iştirak edir və məktəbimizin idman şərfini layiqinca qoruyurlar. T.Bayramov usaq və yeniyetmələr arasında keçirilən müxtəlif turnirlərdə super kontakt idman növü üzrə dəfələrlə I yer tutduğuna görə diplomla təltif olunmuşdur. R.Qarayev cüdo üzrə keçirilən müxtəlif turnirlərdə III yerə layiq görülmüşdür.

Yunan Roma güləşi üzrə yeniyetmələr arasında keçirilən respublika çempionatında məktəbin şagirdlərindən A.Abbasov, E.Həsənov, X.Cəfərov, Ə.Şükürov, E.Babayev, Super kontakt idman növü üzrə S.Əsəgərov, cüdo üzrə R.Qarayev, T.Bayramov, T.Paşazadə, karate idman növü üzrə A.Kərimova, atletika idman növü üzrə Z.Orucova I yerə tutaraq diplom və medallarla təltif olunmuşlar.

2008-ci ildə Bakı şəhəri üzrə XX Spartakiadadan programına daxil olan şahmat üzrə yarışda məktəbin komandası 2-ci yerə layiq görülməkən Bakı Şəhər Gənclər və idman Baş İdarəsinin diplomu ilə təltif olunmuşdur.